

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

II. Lingua Ebraica ea non est, quae ante Babelicam confusionem vulgo usurpabatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

tituisse interpretationem; absolutam videlicet & perfectam. Nulla prisca hujus interpretationis particula ætatem tulit: vetustiore enim recentior, ut fieri amat, abolevit.

CAPUT DECIMUM TERTIUM.

I. De lingua Ebraicæ origine. II. Lingua Ebraica ea non est, que ante Babelicam confusionem vulgo usurpabatur. III. Probatur argumentis. IV. Refelluntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum. V. Secundum argumentum. VI. Tertium argumentum. VII. Quartum argumentum. VIII. Quintum argumentum. IX. De origine literarum Samaritarum & Judæicarum. X. Refelluntur argumenta Rabbiorum super urisque.

De lingua
Ebraica ori-
gine.

Eupol. apud
Clem. Alex.
Strom. 1. &
Euseb. Præp.
Evang. libr. 9.
Theodor. in
Gen. Interpr. 61.
Isid. Orig. libr.
1. cap. 3.

Gen. 11. 1.
Philastr. Hist.
103; 104.

Theodor. In-
terpr. 60. in Gen.

Gen. 1. 20.

Gen. 4. 1.

Gen. 2. 23.

Gen. 9. 26.

Lingua

I. **P**ost habitam questionem de vetustate Græcarum Mosaici voluminis Interpretationem, non erit, opinor, abs re de lingua ipsius Ebraicæ, qua Volumen illud scriptum extat, vetustate paucis disserere: cum antiquissimum hoc sit loquelæ illius monumentum; cumque præsertim Mosæm Ebraicarum literarum inventorem dixerint Eupolemus, Theodoretus, Isidorus, alii saltem reformatorem. Quæ tamen sententiæ à multis jam exploræ sunt. Existimarunt nonnulli varias linguas ante confusionem Babelicam ab hominibus fuisse usurpatas, sed linguarum illarum notitiam, quæ nunc arte comparatur & studio, tunc singulari Dei beneficio universis hominibus fuisse concessam, quemadmodum & Apostolis subinde concessa est: at in Babelici sceleris pœnam, non novas à Deo conditas fuisse linguas, sed quæ ab omnibus intelligebantur, tum vulgo ignorabiles factas, & à paucis duntaxat fuisse perceptas. Sed quoniam manifeste pugnat ista opinio cum Scriptura sacra, quæ hoc tempore *terram labii unius & sermonum eorumdem* fuisse sciscit, merito inter Hæreses à Philastrio rejecta est. Probabilior hæc est sententia, & doctorum hominum, ac sanctorum etiam Patrum aliquot consensu receptissima, linguam Ebraicam mundo ipsi cœvæ esse, & Adami, priorumque Patriarcharum usu concelebratam, post Babelicam linguarum divisionem, in Semi ac deinde Eberi familia integram ad Abrahamum usque & Israëliticam gentem perseverasse. Literas autem antiquiores, quas Chananæas, & Phœnicias, & Samariticas appellant, alii Setho, Abrahamo alii acceptas referunt; Ebrææ vero temporibus Babylone reportatas fuisse constat eas quæ hodie sunt in usu, quæque Ebraicæ dicuntur vulgo, & Chaldaicæ potius, aut ut à Judæis ipsis appellantur, Assyriæ nominandæ sunt, ut pote ex illis detorta & depravata. In ea sententia, præter alios, præcipuum nomen est Origenis, Hieronymi, & Augustini. Eandem deinde opinionem secuta est sanior Rabbiorum pars; atque eam demum calculo comprobarunt suo, qui linguarum Orientis peritiores habiti sunt. Huic firmandæ plurima proferuntur argumenta, ad pompam & speciem nonnulla, quæ ut frivola & futilia prætermittimus: validiora tantum proponemus. Primum ac præcipuum, & à Theodoro pro lingua Syriaca usurpatum, petitur ex nominibus propriis sive hominum, sive locorum, quæ ab orbe condito usque ad linguarum confusionem commemorantur in historia Mosi, & quorum origines in Ebraica lingua reperiuntur. Adam, verbi gratia, ita dictus est, quod factus sit ex *האדמה*, terra: Eva, *הוה*, eo quod mater esses *כל חי*, omnis viventis: Cain *קין*, à *קנה*, possedit: quod dixerit Eva, *Posseidi hominem per Deum*: Hortus Eden, ab *עדן*, voluptas; quasi dicas, *Hortum voluptatis*. Eodem pertinent nominum allusiones ad voces Ebraicas, ut Eva, quæ dicta est à Deo *אשה*, virago, quia sumpta est ab *איש*, viro: ut Iaphethi, cum ait Noë, *יפת אלהים*, Dilatet Deus Iapheth. Alterum argumentum suppeditant antiquæ variarum gentium appellationes, propagatæ ex nominibus originis plerumque Ebraicæ, ut fuse ostendit Hieronymus in libro De nominibus Ebraicis. Tertium arcessitur ex nominibus Deorum & Heroum Ethnicorum, quibus nihil in gentibus occurrit antiquius; atque eorum tamen veriloquia subministrat Ebraica lingua: velut Saturni, ex *סתר* abscondit, quod in Latio latuerit; Jovis, ex tetragrammato Dei nomine *יהוה*; Vulcani ex Tubalcain; Iapeti ex Iapheth. Quartum præbent Ebraicæ linguæ velligia, quæ in omnibus aliis linguis deprehenderunt viri eruditi. Quintum denique oritur ex Ebraicæ linguæ castitate & simplicitate, quæ cum per alias linguas diffusa sit, ipsa nihil sibi ex aliis linguis adhærescere passa est.

II. Hæc quantumvis credibilia & similia veri, non me absterrent tamen, quin

de lingua Ebraicâ origine aliter existimem, ac vulgo existimatur. Sic enim sentio, non aliam fuisse quam Chananâam ipsam, unam ex iis quæ ortæ sunt ex Babelica confusione; pristinam vero illam & primigeniam, quæ ante confusionem linguarum obtinebat, quum terra omnis erat *labii unius & sermonum eorundem*, vel funditus interitisse, vel in alias linguas esse disseminatam; vel si perseveravit integra, ecquanam illa fuerit, Assyria, an Chananæa, an alia quævis, absque temeritate assignari non posse. Quæ ne pium & æquum Lectorem offendant sententia, Theodoreti patrocinio utar, qui idem tractans argumentum, *ὁὐδὲν*, inquit, *τὸν λόγον τῆς ἐνορέβειας λυγῆναι, καὶ τὸ πῶς, καὶ τὸ ἐκείνο διεξήγησα. Nihil officit pietatis rationibus, si hoc, si illud recipiamus.* Cum igitur Chaldæa patria profectus Abraham in Chananæam venisset, linguam regionis illius perdidit, & linguæ hujus characteres scribendo usurpavit: quod faciunt, qui in externa regione sedem figunt. Bilinguis itaque fuit Abraham, Chaldaicâ nimirum linguæ, quam ad Babelem ex confusione quoque natam puto, & Chananææ peritus. At ejus posterî una Chananæa, ut pote vernacula contenti, aliam neglexerunt. Ebraicâ vero dicta est, quoniam ab Ebræis usurpabatur. Qui postquam Babylonem captivi abducti sunt, tum vero ex Chaldæorum, inter quos dispersi erant, commercio, patriam inquinantur loquelam: & ex Chaldaicâ ac Ebraicâ confusione tertia prodit lingua, quæ Syriaca dicta est, quaque Christus & Apostoli usi sunt.

Ebraicâ, ea non est, quæ ante Babelicam confusionem vulgo usurpabatur.
Gen. 11. 1.
Theodor. In-
terr. 61. in
Quæst.

III. Cur autem de Ebraicâ linguæ antiquitate ac dignitate tantum detrahâ, causâs has habeo. Constat primum inter eruditos, nihil aut certe parum Chananæam inter & Ebraicam linguam, hoc est linguam inter Phœnicum & Israëlitarum interfuisse, fallique Origenem, cum à Phœnicia lingua Ebraicam differre autumat: nisi fortasse differentiam interesse quidem, at exiguam & levem intellexerit. *Lingua Chananitis*, ait Hieronymus, *inter Ægyptiam & Ebræam media est, & Ebrææ magna ex parte confinis.* Liquido patet id ex nominibus locorum & gentium, quas illuc advenientes Ebræi repperunt: Ebraicâ siquidem ea plane sunt. Ut reliqua prætermittam argumenta, quibus hoc ab aliis jam satis superque probatum est. Nam quid opus est argumentis & disputationibus, cum dubitationem omnem præcidat Isaias: *In die illa*, inquit, *erunt quinque civitates in terra Ægypti, loquentes lingua Chanaan, & jurantes per Dominum exercituum.* Linguam Chanaan hic Ebraicam significare consentiunt Interpretes universi. Ergo, juxta Isaiam, lingua Chanaan Ebraicâ ipsa lingua est. At ab Assyria sive Chaldaicâ discrepasse Ebræam multa probant: velut notatio illa Mosis, qua *Acerorum testimonii* à Labane & Jacobo erectum, ab illo quidem vocatum significat *יגד שׂהדוּתָא*, *Iegar sâhadutha*; ab hoc autem *גלעד*, *Galaad*. Et tamen Laban ille erat de stirpe Semi, & Jacobi consanguineus. Rabfacen præterea Assyrium Ebraice Ebræos alloquentem rogant horum primores, ut se alloquatur Assyria lingua, ne à populo intelligatur. Jeremias quoque Ebræis exitium impendere à Chaldæis vaticinans: *Ecce ego*, inquit, *adducam super vos gentem de longinquo, domus Israël, ait Dominus; gentem robustam, gentem antiquam, gentem cujus ignorabis linguam, nec intelliges quid loquetur.* De eadem gente ait Isaias: *In loquela labii, & lingua altera loquetur ad populum istum.* Item Baruch: *Adduxit enim super illos gentem de longinquo, gentem improbam, & alterius lingua.* Pueros etiam Ebræos jubet Nabuchodonosor instrui literis & lingua Chaldæorum. Tum verba illa, Mane, Thexel, Phares, Ebraice descripta, neque legere potuit Chaldæus ullus, neque intelligere: Daniel vero facile perlegit. Non quod alio ordine dispositæ literæ essent, quam quo solebant collocari, uti somniavit Abrabaniel, sed quod multum differrent Ebraicâ lingua & Chaldaicâ. Plurima Chaldaice scripta extant à Daniele & ab Esdra, quæ loquelæ hujus ac Ebraicæ discrepantiam patefaciunt. Denique discrimen literarum utriusque gentis, Ebrææ & Assyriæ, linguarum quoque discrimen ostendit. Literas antiquas Ebraicas intelligo, quæ Samariticæ vulgo appellantur, & ante captivitatem Babylonicam in Ebræa gente vulgares fuerunt. Ex his efficitur, vel linguam sanctam in familia Semi & Eberî puram & integram non perseverasse; vel linguam Ebraicam, sanctam illam & primigeniam non esse. Efficitur quoque necesse habuisse Abrahamum, cum venit in Chananæam, popularem gentis hujus linguam condiscere, à patria lingua sua Chaldaicâ discrepantem. Unde Hieronymus, *Nisi forte*, inquit, *juxta quorundam opinionem duas Abraham linguas & Ebræorum & Chaldæorum scisse dicamus.* Atque hinc factum puto ut Ebraicâ linguæ inventor Abrahamus à nonnullis creditus sit; quia nempe linguam hanc primus posteris suis tradidit, cum aliam à majoribus accepisset. Hinc factum quoque ut lingua hæc dicta sit Ebraicâ; ab Abrahamo nimirum, qui à transmissio Euphrate dictus est *עבראי*, *עבראי*, (quemadmodum & Niger Idumææ rector, ut docet Josephus, quod genus ex regione Transjordanensi duceret:) non vero lingua Joseph. de bell.

Probatum argumentis.

Orig. libr. 3. contr. Cels.

Hieron. in Isa. 19.

Isa. 19. 12.

Gen. 31. 43.

Jerem. 5. 15.

Isa. 28. 11.

Bar. 4. 15.

Hier. in Dan. 1. 4.

Gen. 14. 13.